

Časopis československé socialistické opozice

VÁCLAV HAVEL

JAK SE RODILA CHARTA 77

Uveřejněno k 10. výročí prohlášení Charty 77 z 1. 1. 1977
a k 50. narozeninám V. Havla 5. 10. 1986

Měl byste chuť si zavzpomínat na historii a vznik Charty 77?

Pro mne osobně to všechno začlo někdy v lednu nebo únoru roku 1976. Byl jsem na Hrádečku sám, všude spousta sněhu, venku noční vánice, já cosi psal a najednou někdo buší na dveře. Jdu otevřít a za dveřmi stojí jeden přítel, kterého nechci jmenovat, celý zmrzlý a zasněžený. Strávili jsme spolu noc debatou při koňaku, který přivezl. Tento přítel mi jen tak mezi řečí navrhl, abych se někdy setkal s Ivanem Jirousem, a nabídl se, že to zprostředkuje, protože se s ním shodou okolností často vidá. Já se s Jirousem znal, asi dvakrát jsme se při nějakých příležitostech setkali koncem šedesátých let, od té doby isem ho neviděl. Jen ke mně tu a tam dolehly různé trochu divoké a jak se později ukázalo, velmi zkreslené zprávy o společenství, které zformoval a nazval undergroundem, a o Plasticích, nekonformní rockové kapele, kolem níž bylo toto společenství soustředěno a jejímž byl Jirous uměleckým vedoucím. On měl o mně, jak ze slov přítele Sněhuláka vyplynulo, rovněž nepřilíši lichotivé mínění: byl jsem pro něj příslušníkem oficiální a oficiálně tolerované opozice, tedy vlastně establishmentu.

Asi po měsíci, když jsem byl v Praze, jsem se péči přítele Sněhuláka s Jirousem skutečně sešel. Měl vlasy až na ramena, jiní vlasáci k němu přicházeli a zase odcházeli, a on mluvil a mluvil a vysvětloval mi, jak to všechno je. Dal mi svou *Zprávu o třetím českém hudebním obrození* a pouštěl mi ze starého chroptičího magnetofonu skladby Plasticů, DG 307 a dalších undergroundových kapel. Ač nejsem žádný odborník na rockovou hudbu, pocítil jsem ihned, že z těch nahrávek cosi pozoruhodného vyzařuje, že to vůbec nejsou nějaké potrhle schválnosti nebo diletantské pokusy o extravagantnost za každou cenu, jak by odpovídalo předchozímu doslechu, ale že to je hluboce autentický výraz životního pocitu lidí drcených bídou tohoto světa, zneklidňující svou hudební magii a jakousi vnitřní varovností; cítil jsem, že tu jde o věc vážnou a opravdovou, o vskutku vnitřně svobodnou artikulaci existenciální zkušenosti, které musí rozumět každý, kdo ještě úplně neotupěl. Jirousovy výklady rychle rozptýlily nedůvěru, vyplývající z předchozích útržkovitých a leckdy posměšných informací. Cítil jsem prostě najednou, že pravda je na straně těchto lidí, ať si říkají kolik chtějí prostých slov a ať mají vlasy třeba až na zem. Kdesi v útrobách tohoto společenství, postoje a tvorby jsem tušil zvláštní čistotu, stud a zranitelnost; v jejich hudbě byla zkušenost metafyzického hoře i touha po spáse. Zdálo se mi, že tenhle Jirousův underground je pokusem dát naději těm nejvyděděnějším.

Jirous mne pozval na koncert, který měl být asi za čtrnáct dní někde za Prahou. Ten koncert se už nekonal: mezitím Jirouse zavřeli s celou kapelou i se zpěváky undergroundu, celkem asi devatenáct lidí. Dozvěděl jsem se to na Hrádečku a přijel hned do Prahy, protože mi bylo jasné, že je třeba něco dělat, a protože mi bylo jasné, že to je na mně. Věděl jsem taky, že nebude asi lehké získat pro ty chlapce širší zastání. Z lidí, kteří přicházeli v úvahu, je skoro nikdo neznal, převládala mezi nimi podobná nedůvěra, kterou jsem měl já před setkáním s Magorem (to je Jirousův pseudonym), neměl jsem v ruce téměř nic

OBSAH č. 6/1986

Jak se rodila Charta 77 <i>Václav Havel, Karel Hvizďala</i>	1
Nové podpisy Charty 77 <i>Dokument č. 26/1986</i>	6
„Cena svobody“ pro Chartu 77	6
Společné prohlášení k 30. výročí maďarské revoluce	7
Hranice míru? <i>Dokument Charty 77 č. 29/1986</i>	8
Alexander Dubček, citáty z projevů	9
Dubček — 1968 <i>Vladimír Kadlec</i>	10
Blahopřání Skupiny Listy Alexandru Dubčekovi	13
Srpnový den (fejton) <i>Ludvík Vaculík</i>	14
Rotterdam <i>Vladimír Tosek</i>	15
Děkováň řeč při udělení Erasmovy ceny <i>Václav Havel</i>	16
První vídeňský týden (glosa) -el-	18
„Mírový“ kongres v Kodani Rozhovor se <i>Zdenou Tominovou</i>	19
O čem Rudé právo nepíše <i>Z. H.</i>	21
Gorbačovova revoluce hlav a srdcí <i>Lubomír Sochor</i>	23
Tricet let po XX. sjezdu KSSS <i>Michal Reiman</i>	25
Co nového v Afganistanu? <i>J. T.</i>	27
Obnoví Sovětský svaz styky s Izraelem? <i>Jigal Arci</i>	28
Šmilauer a Miša <i>Dalimil</i>	29
Ještě jedna odpověď mladým křesťanům <i>Jiří Dienstbier</i>	30
Komunista (k úmrtí Artura Londona) <i>ajl</i>	34
Otevřený dopis Janu Fojtikovi <i>Rudolf Zúkal</i>	35
Jak Kocourkovští vyzráli na katastrofu <i>Ivan Klíma</i>	41
Redakční kruh Listů (zpráva o schůzce)	42
Rozhovor s Jiřím Hájkem <i>Anna Marvanová</i>	43
Nové studie projektu „Krise systémů sovětského typu“	47
Retuše dějin na pokračování <i>Milan Hübl</i>	48
Ještě o plotnáčtině <i>Clemens Sekanina</i>	50
Eskalace policejních perzekucí <i>Sdělení VONS č. 588</i>	51
Dopis Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných <i>Milan Šimečka</i>	51
Na obranu Jazzové sekce <i>Dok. Ch77 24/86, Sdělení VONS č. 599</i>	53
Uvěznění funkcionářů Jazzové sekce <i>Sdělení VONS č. 555</i>	54
Trestní stíhání Vlastimila Marka <i>Sdělení VONS č. 564</i>	54
Petice za Jiřího Wolfa	55
Heřman Chromý odsouzen pravomocně <i>Sdělení VONS č. 574</i>	55
Dobry člověk ještě žije — Ladislav Lis 60letý <i>Petr Chudožilov</i>	56
Ošemetnosti s azylem <i>Ota Ulč</i>	57
O rozhodnutí emigrovat <i>Eva Procházková</i>	60
Sovětské spisovatele u zdi nářků <i>Milan Jungmann</i>	62
Ponorná řeka (k úmrtí Vratislava Effenbergera) <i>Květoslav Chvatík</i>	68
Elie Wiesel — laureát Nobelovy ceny míru 1986	70
Optika jednoookého krále (recenze o románech Jiřího Švejdy)	72
Nejsme naprogramováni (recenze o Programování v jazyku Basic)	72
Mácha a počátkové turistiky -k-	73
Hrdinové naší doby (fejton) <i>Ivan Klíma</i>	77
Některé práce čs. autorů v NSR	77
Tisková zpráva ČSDS <i>Vilém Prečan</i>	78
Povzdech filatelisty -fil-	78
V důchodu (fejton) <i>Ludvík Vaculík</i>	79

LISTY řídí Jiří Pelikán s redakčním kruhem (Dušan Havlíček, Zdenek Hejzlar, Milan Horáček, Vladimír Horský, František Janouch, Cyril John, Karel Kaplan, Jiří Kosta, Karel Kyncl, A. J. Liehm, Zdeněk Mlynář, Adolf Müller, Josef Pokšteřil, Michal Reiman, Milan Schulz, Radoslav Selucký, Ota Šik, Vladimír Tosek, Ruth Tosková). Redaktor časopisu Vladimír Tosek. LISTY jsou dvouměsíčník určený především čtenářům v Československu. Přečtete a předejte známým!

V ZAHRANICÍ je roční předplatné

DM 25,— (nebo ekvivalent v jiné valutě) pro Evropu;

DM 30,— pro USA, Kanadu, Izrael a další zámořské země (letecky);

DM 35,— pro Austrálii, N. Zéland, Jižní Afriku a Latinskou Ameriku (letecky).

PŘEDPLATNÉ a PŘÍSPĚVKY na tiskový fond (nikoli objednávky!) posílejte pouze na: LISTY, Postsheckamt München 112 76-802.

OBJEDNÁVKY časopisu a ostatní korespondenci (nikoli peníze!) posílejte pouze na adresu redakce: LISTY, Via del Corso 57, 00186 Roma.